

Остапенко Е. О.

кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри іноземних мов факультету фінансів Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана, Київ, Україна

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-7973-1169>

Мендрух Ю. М.

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри іноземних мов факультету фінансів Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана, Київ, Україна

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-0802-3787>

Ходакевич О. Г.

кандидат психологічних наук, доцент кафедри іноземних мов факультету фінансів Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана, Київ, Україна

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-0580-9197>

ВИВЧЕННЯ ГРАМАТИКИ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ЗА ДОПОМОГОЮ ПРОГРАМИ GRAMMAR LAB

Упродовж останніх трьох років навчання з усіх дисциплін, у т. ч. підготовка студентів з англійської мови, відбувається в надзвичайно складних, неординарних і абсолютно не передбачуваних умовах. За час пандемії Україна успішно перейшла на дистанційну освіту, що виявилось значною перевагою та з початком війни уможливило продовження навчання вже в асинхронному варіанті.

З початком нового навчального року в Київському національному економічному університеті імені Вадима Гетьмана навчання відбувається в дистанційному режимі, що передбачає проведення всіх видів навчальних занять дистанційно з використанням синхронної чи асинхронної моделі освітньої взаємодії без зміни вимог щодо якості вищої освіти.

Навчання здійснюється за планом і програмою, заняття проводяться за розкладом, студенти можуть пройти матеріал у реальному часі з усією групою або індивідуально в зручний для себе час. Проводяться консультації, функціонує спільний чат, надсилаються виконані домашні завдання, відеоперекази тем, виконуються контрольні роботи, на підставі чого студенти отримують поточні бали.

Організація навчання в такий спосіб стала більш гнучкою й варіативною.

Ідея полягає в тому, що студенти мають отримати певну базу знань, а в який спосіб – разом із групою чи індивідуально – вони обирають самостійно, й це вже їхнє досягнення. Основним завданням педагога залишається передання знань, важливо дати структуру, організувати зворотний зв'язок та процес перевірки. Спосіб взаємодії студентів і викладача змінився, роль студента набула

максимальної самостійності. Левова частка матеріалу виноситься на самостійне опрацювання – це означає, що основна відповідальність за навчання покладена на плечі студентів, а те, наскільки їм це вдасться, залежить від їхніх особистісних переваг, умінь, навичок і талантів.

Особливу увагу слід звернути на ті електронні засоби, що дають можливість зробити процеси синхронного та асинхронного дистанційного навчання ефективними, а саме: використання хмарних сервісів організації синхронного відеозв'язку Zoom, Moodle BigBlueButton, Google Meet, Microsoft Teams (проведення занять та їх запис), Moodle (методичні матеріали, тести та їх перевірка, індивідуальні плани тощо), Telegram (процес комунікації – пояснення, перевірка домашніх завдань, можливість висловитися кожному студенту) та ін.

Усі наявні електронні засоби однозначно працюють на користь студента. Наприклад, Telegram дає змогу зберігати інформацію, мінімально завантажуючи пам'ять пристрою. Останнім часом ми стали поєднувати роботу в Zoom і Telegram. У попередні роки звичним було використовувати чат у Zoom, де відбувалося писемне спілкування, але в такий спосіб студенти, які проходять матеріал індивідуально, не отримують інформацію, що була б їм корисна, якщо запис заняття не відбувся. Таке додаткове спілкування дає можливість оптимізувати процес взаємодії студента й викладача та помітно скоротити час пошуку інформації, яка необхідна для повторення або вивчення теми, оскільки відправлена інформація у вигляді текстового чи аудіоповідомлення зберігається як завгодно довго, постійно є в доступі, до того ж її можна дуже швидко знайти за пошуком.

У деяких групах на обліковому факультеті та факультеті фінансів під час вивчення дисциплін з англійської мови для роботи з граматикою ми використали електронний підручник Grammar Lab [1]. На нашу думку, важливо виокремити переваги його використання. Для викладача це:

- можливість дати завдання індивідуально, певній групі або всім;
- можливість встановити певну кількість балів за завдання;
- можливість встановити час на виконання завдання;
- наявність опції «не показувати правильну відповідь»;
- наявність опції «показати правильну відповідь» та можливість зазначити, з якої спроби цю відповідь показати;
- наявність статистики щодо часу, який людина витратила на навчання;
- можливість відстежити, який відсоток завдань зроблено;
- відсутність потреби в перевірці завдання;
- наявність оцінок за кожне виконане завдання;
- функція виведення на екран і використання як електронної інтерактивної дошки з можливістю побачити правильні відповіді;
- можливість урізноманітнити всі форми та види діяльності, що можуть бути використані на занятті.

Перелічені переваги дають можливість оптимізувати роботу викладача, а також частково розв'язати одну з його основних проблем і скоротити час, який витрачається на перевірку. Це значне просування в організації роботи педагога.

Для студентів відкриваються такі переваги роботи з електронним підручником Grammar Lab:

- індивідуальний підхід – якщо студент добре знає матеріал, він може пройти тестові завдання швидко, що скорочує час на роботу з матеріалом; якщо ж рівень його знань не дуже високий, у нього є можливість повернутися до цього матеріалу стільки разів, скільки потрібно;

- можливість одразу побачити свій результат – це надзвичайна перевага, тому що зазвичай через певний час студент уже не пам'ятає, яка була помилка та на яке правило, а в Grammar Lab звітність формується миттєво;

- можливість виконати завдання в будь-який час – студенти абсолютно не обмежені часом проведення занять у Zoom, можуть повернутися до цієї роботи будь-коли та в будь-якій точці світу, що наразі є надзвичайно актуальним;

- Grammar Lab встановлюється на телефон або комп'ютер, що фактично дає змогу продовжувати навчання за різних обставин, оскільки електронний ресурс залишається в доступі на два роки, пароль зберігається, результати студентів і доступ до виконаних вправ теж, що за нинішніх умов також є перевагою – мати архів усіх робіт разом із результатами.

Безперечно, сучасні засоби навчання сприяють гнучкості та дають можливість за будь-яких умов досить ефективно продовжувати освітній процес, але разом із тим актуалізується питання організації студентами своєї самостійної роботи. Від них залежить, як і в який спосіб вони зможуть її виконати. Самостійна пізнавальна діяльність, що проводиться в процесі такого навчання, має дуже високий рівень і вимагає особливої уваги, тому що фактично вона повністю зміщена в зону відповідальності студентів і вони зобов'язані цілком самостійно її провадити.

Підбиваючи підсумки, слід підкреслити доцільність використання електронного підручника Grammar Lab для вивчення граматики англійської мови. Разом із тим рекомендуємо звернути увагу на те, що викликає незручності при роботі з цим виданням, наприклад нерівномірність завдань (деякі з них дуже великі за обсягом та потребують багато часу). Було б зручніше мати декілька вправ замість однієї. При перевірці завдань програмою Grammar Lab зараховується тільки один правильний варіант: якщо вимагалось дати відповідь, використовуючи скорочену граматичну форму, то лише така форма й буде прийнята програмою за правильну відповідь (це, звичайно, завдання на розвиток уваги, але про це слід попередити студентів).

Загалом робота з електронним підручником Grammar Lab викликає дуже позитивне ставлення та неодмінно знайде подальше висвітлення в наступних статтях авторів.

Список використаних джерел

1. MyGrammarLab. URL: <https://www.pearson.com/se/english-language-teaching/skills-development-courses/mygrammarlab.html>.